

Szociometria, mint **lehetőség** a gyermek társas kapcsolatainak feltérképezésére

Szabó Krisztina –
Vallásos – és erkölcsi neveléssel foglalkozó munkacsoport 2022. október 19.

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Talaj:

Kedvező érzelmi hatások

Érzelmi biztonság

Állandó értékrend

Derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör

Pozitív attitűd és érzelmi töltés az óvodai alkalmazottak közti kapcsolatban

Katolikus óvodában - **Krisztusi szeretet és imádság** a gyermekekért

Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Fejlődik a gyermek **erkölcsi és szociális érzékenysége**

Alakul **éntudata**

Megnyilvánulnak **önkifejező törekvései**

A gyermek teret, helyet, időt,
szerető figyelmet és támogatást kap
szeretetkapcsolatainak alakulására

A kedvező érzelmi hatások talaján

A gyermek társas kapcsolatai

befogadás

elfogadás

közös játék – játékba hívogatás

figyelmesség

szeretet –
viszontszeretet

együttérzés

barátság

segítőkézség

önzetlenség

vigasztalás

Szeretet, boldogság, öröm
„Az igazi kincs a szeretet”

Szociometria

Cél: **Közösségek rejtett hálózatának feltérképezése (Méri Ferenc)**

Csoporton belüli társas kapcsolatok

kötődések,
választások,
csoportosulások,
társas viszonylatok,
konfliktusok feltárása.

Informál
a közösségről,
a tagok viszonyáról
az egyén helyzetéről a közösségben

Szociometria az óvodában

Cél: A gyermekcsoport rejtett hálózatának feltérképezése
A gyermek személyiségének feltárása

Pedagógiai módszertár:

megfigyelés

gyermeki alkotások elemzése

szociometria

szülővel folytatott irányított beszélgetés

Kérdés: Ki igényel **különös figyelmet**? Vajon ki van peremhelyzetben?

Szociometria az óvodában

Az óvodapedagógus kompetenciái

4. kompetencia:

A **tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése**, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség

5. kompetencia:

A tanulói csoportok, **közösségek alakulásának segítése, fejlesztése**, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi-kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység

6. kompetencia:

Pedagógiai folyamatok és a **tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése**

Szociometria az óvodai csoportban

Játékos formában

1. A szociometriai „kérdőív” kitöltése (postás játék)
érzelmi választás
2. Szociometriai mátrix elkészítése
táblázatos összesítés
3. Szociogram elkészítése
a gyermekek közösség „körében” elfoglalt helyének ábrázolása koncentrikus körökben
4. Eredmények elemzése, értelmezése
legnépszerűbb, népszerű és magányos gyerekek, kölcsönös ill. egyirányú kapcsolatok
5. Következtetések, reflexiók, beépítés a nevelési tervbe, egyéni fejlesztési tervekbe
beépítés a csoport hitre nevelésének tervébe

(in: KIEGÉSZÍTŐ ÚTMUTATÓ az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez Óvodai nevelés Negyedik, javított kiadás 112. o.)

Szeretetháló - Kapcsolati háló

Mélységek

Amit látunk – a szeretetkapcsolatok látható dinamikája

Amit mérünk – a szeretetkapcsolatok mélyebb valósága

Amit a mennyei Atya lát „a rejtekben” (Mt 6,6)

– a teljes valóság az egymás és önmagunk szeretetében

A szerető mennyei Atya minden gyermek mellett ott áll,
bárhol legyen helye a közösségben

Különös szeretettel fordul a gyengék, elhagyatottak felé

Jézus a közösség középpontja és szíve

Kapcsolatteremtő és mélyítő játék bibliai alapokon:

„Jobbom felől van egy hely, kérlek Marci foglald el!”

A legmélyebb szeretetkapcsolat valósága és kifejezése:

Jézus az Atya jobbján ül a mennyben

A bibliai időkben, ha **valakit „jobbára ültetni”** azt jelentette, hogy nagyon szeretik őt, tisztelik és vágnak a barátságára, szeretetére, s vele töltött időre.

Felhasznált és ajánlott irodalom

Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja

Békés-Dalos: Újszövetségi Szentírás (Pannonhami Főapátság, Pannonhalma, 2005.)

Erich Fromm: A szeretet művészete (Gabo kiadó, 2020.)

3-6 éves korú gyermekek vallásos és erkölcsi nevelésének ajánlott éves terve (Katolikus Pedagógiai Intézet, Budapest, 2020.)

Mérei Ferenc: Közösségek rejtett hálózata (Osiris kiadó kft., 2006.)

Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia (Saxum Kiadó, 2014.)

Oktatási Hivatal

Kiegészítés az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez Óvodai nevelés

Az emberi erőforrások minisztere által 2014. március 13-án elfogadott kiegészítő tájékoztató anyag 2016. január 29-én elfogadott negyedik, javított változata.

Köszönöm a figyelmet!

